

Bomhaj Bóh!

Sy-li spěwał,
Pilnje džělał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Přez spař mérny
Čerstwość da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wśedne dny;
Dzeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoěń ty.

Z njebjes mana
Njech či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokrew će!

F.

Szerbske njedželske īopjeno.

Wudawa ſo kóždu ſobotu w Gsmolerjez knihicjichčeřni w Budyschinje a je tam ſa ſchtwórtlétetu pſchedpłatu 40 np. doſtačz.

11. njedžela po ſvjatej Trojizy.

Luč. 18, 9—14.

Dženß tydženja ſmý ſo dopomnili na wutupjenje Jerusalema a ſmý widželi, ſo ſtaj hordoscž a wutrobów twjerdoſcz Židow do hubjenſtwa a njeſboža pſchinjeſtloj: pſchetož woni njechachu teho Knjesa pſchijecž jako ſlubjeneho Mlečiaſha. Tón Knjes pak, to derje pósnaſchi, wupraji tamne weschčezenje, kotrež mějachmy dženß tydženja ſa teſt. Wón pak bě tež pósnał, ſi wotkal bě tuta jich hordoscž pſchischa, mjenujž wot tych, kif myſlachu, ſo je jich žiwjenje doſpołne, tak ſo moħł Bóh ſwoje ſpodobanje nad nim mécž: to běchu czi farisejszy a pižmawuczeni. Tón Knjes pak wſchudžom, hdžejz mějachce k temu ſkładnoſcz, pſchecžiwo jich myſli wojowaſche, kaž to tež widžimy w naſchim dženžniſchim ſłowje, kotrež rěcži:

Wo farisejskim a wo złoniku.

Wo farisejskim rěcži Sbóžnik, potajkim wo jenym tych mužow, kif myſlachu, ſo ſměja junu wěſcze ſbóžnoſcz. Wón nam jeho poſafa, tak wón horje dže do tempa, ſo by ſo tam modlił. Ale kažka běſhe to tola modlitwa! Wón njeſchińdže, ſo by ſi wutrobu ſo modlił, wón wſchak njeje ſebi wědomy, ſo dyrbjal jako hrěſchny člowjek poniznje ſtupicž pſched woblicžo ſvjateho Boha. Ně, wón pſchińdže, ſo by widženy był wot člowjekow; a w modlitwie njeaprožy Boha wo wodacze ſwojich hrěchow, ně, wón wſchak myſli, ſo je ſam pſches ſwoju móz ſo hrěchow hlađał, a tak w ſwojich ſłowach ſam ſebje ſhwali, hdžejz praji: Ja ſo czi džakuju, Božo, ſo njeſbym jako druhy ludžo, rubježnižy,

njeprawi, mandželſtwołamarjo, ani jako tónle złonik; ja poſcžu ſo dwójzy ſa tydženj a dawam džeſhatk wot wſcheho, ſchtož mam (11—12). Može ſo hordoscž ſjawniſcho poſkaſacž? To njebesche modlitwa, kažkuž chze tón Knjes mécž, a tehodla wón tež praji: Schtóž ſo ſam powyſchuje, tón budże ponizeny (14). A tola, njenamała ſo tajke farisejske waſchne tež hishcze dženža mjes nami? Tón Knjes je drje ſ tutym pſchirunanjom nam prawje poſkaſacž chył, tak njeſbmě býzej pola naž a ſo dyrbimy ſo hordoscze hlađacz; ale tak husto drje ſo hishcze dženža praji: Ja ſo czi džakuju, Božo, ſo njeſbym jako druhy ludžo! Tak husto ſo ſtawa, ſo člowjek myſli, ſo tež wón njetrjeba Boha wo wodacze hrěchow proſhyč! Tak lohko ſo ſtawa, ſo člowjek bjes ſchesczijanske ſuboſcze ſi wěſtym ſazpiwanjom hlađa na ſobuczlowjek, kaž tam farisejski na złonika! Tajki člowjek ſpyta drje ſo ſamolwječ ſe ſwojim cžinjenjom a žiwjenjom; ale wón hlađa jenož na někotre pocžinki, kif ma, ſabudže pak pſchi tym, tež ſedžbowacž na ſwoje hrěchi a pſhestupjenja, bjes kotrejž žadny člowjek njeje. Tuta hordoscž pak potom tež dobre plody njeſchinjeſe, pſchetož wona člowjeka ſawjedže, ſo njeby bližſchemu nicžo dobreho doveril, ſo by jeho bjes ſmilnoſcze ſudžil, ſo by na njeho ſe ſazpicžom hlađał. A pſches tutu hordoscž bywa tež ſtejſchczo tajkeho člowjeka pſchego czežſche a hubjeńsche; pſchetož cžim dlěje hordoscž w člowjeku wostanje, cžim wjetſchi budże tež hrěch pſchecžiwo Bohu; a cžim dlěje člowjek wot Boha dželeny wostanje, cžim bōle namaka ſo ſaſo nowy hrěch do wutroby člowjeka; a cžim dlěje je člowjek we ſwojej hordosczi wostał, cžim czežſcho budže

jemu też, što sażo na prawy pucz wróćicż. Derje pak s najmniejsza ja teho, tiz što hiszce w prawym czašu wróćo namaka t swojemu Bohu; ton pak, tiz wostawa w hordoszji a w hréchu, ton dyrbis ham na szabi shonicz wérnosz słowa: Schtóż što ham powyschuje, ton budże ponizeny.

Tón Knjes pak nam też tudy połasuje, tak dyrbimy što t Bohu modlicz, a tehodla wón w pszirunaju wo złoniku ręczi. My wemy, so złonizy pola Zidow jara czesczeni njebéchu. A runje jeneho s nich staji ton Knjes farisejskemu napschecziwo, so by jim a nam połasał, so psched Bohom żane pohladanie na parszonu njeje, ale so ma Bóh swoje spodobanje nad hréshnikom, tiz pokutu czini. Haj, wón bě hréshnik a wjedzisze to też, tehodla wosta; nasdala stejo a njehasche też swojej woczi t njebießam po sbéhnuč. Wón w swojej poniznosczi myßli, so je jeho hréch wjetshi, hacż so moł Bóh jemu wodacż. Wón nje spýta što samolwječ, ně, wscho, schtóż wón praji, je: Božo, budż mi hréshnikie hnady (13). Schto lezi wscho w tutym słowie! Wéra do Boha, pośnacze, so je wón hréshnik, nutrna próstwa wo wodacze hréchow, niz pak dokelż je wón szej to psches swoje žiwjenje saßkužil, ně, Bóh chyłt to czinicz se szameje wózowskeje hnady! Tuta rjana poniznoscz što jemu pak też hnydom mytuje; praji tola ton Knjes w nim: Tón dżesche sa prawego do swojego doma psched tamnym (14). Tu widzimy, tak mamy što też my w swoim žiwjenju sadzerżecz, hdz njehamy jenoż kschesczienjo ręcacz, ale też bęc. Niz hordzi każ farisejski, pschetoż my wschał szmy wschitzh hréshnizy, ale ponizni dyrbimy bęc; w kózdym czašu dyrbimy što dopomnicz, so nascha mōz njemóże dobęc, ale so tam horjekach w njebießach też nasch Bóh będli, kotrehoż hnada je wulka a je ta szama wostała, kajkaż bęsche w prjedawschich czaßach. Ponizni dyrbimy bęc a dyrbimy što dopomnicz na swoje hréchi; a modlicz dyrbimy što t swojemu Bohu, so by wón też nam nasche winy wodał, so njebichmy wsamknjeni byli s jeho węczneje domisny, ale so bychmy też my meli swojich duschow sbóžnosz. Niz hordzi, ale ponizni, pschetoż schtóż što ham powyschuje, ton budże ponizeny; a schtóż što ham ponizuje, ton budże powyscheny.

Ja žiw szym a wumrjecz chzu
Po twojej szwiatej woli,
We szbożu a też njesbożu
Mój duch czi t wschemu swoli.
Hdz połedni czaß naftawa
A szmierz tó ke mni pschibliza,
Mój duch je jara szadny,
Hdz dale ręczecz njemuzu,
Dha t njebju pomhaj szdychnjenju:
Ach Božo, budż mi hnady! Szamien.

W. we L.

Dwaj njejenajkaj kemsherjej.

(Luk. 18, 9—14.)

Hłos (508): O Jezu, szwietlo žiwjenja —.

Staj njejenajkaj kemsherjej
Na schęzzyh wobaj kemshazej,
Kiz do tempa tam pschindzeshtaj
A psched Bohom što modleshtaj.

Muż, farisejski nahladny,
Szam se szobi je społojny;
Sso stejo scheri hordoszje
A naduwa što wohidnje:

Sa što czi, Božo, dżakuju,
So njerunam što żanemu
Wot wschellich hrubych hréshnikow
A też niz temu s złonikow!

Sa tydzeń dwójzy poszczu što
A dawam dżesatz wot wszechho
Sa samożenja swojego
Do tempa tudy twojego! —

Pak złonik stejo nasdala
Do njebieß woczi njesběha;
Wón na wutrobu hladajo
Sz w swojich hréchach sesnal što.

Budż hnady, Božo, hréshnikie
Mi! — proży s prośbu pokornej;
Psched szwatej Bożej prawdoſezu
Wón khudy steji s hanibu. —

Sa prawego dom wróći što
Psched tamnym złonik wylkajo;
Wón wodacze je namakał
A szameho što Bohu dał! —

Tak Sbóžnik nam nasch połasa,
Schto myßl je jemu spodobna;
Wón hidzi szamokwalerjow,
Ma lubo khudyh hréshnikow.

Ach, wukuny sprawnu poniznoscz;
S njej szbóžna pschindze społojnoscz
Do dusche, hdz je pośnala,
So prawdoſez s hnady dostawa!

A žiwjenje je szbożowne,
Hdz hrosne szinje hordzjenje;
Hlej, njewuschni szmy hréshnizy,
Kiz wschednje s hnady živi szmy!
M. U.

Ssamoprawy a khudy hréshnik.

Indianar a běly běschtaj psches przedowanje, wot wobeju szlychane, t pośnaczu swojich hréchow pschischlaj. Bórsy běsche tón Indianar hnadi Božu wérjazy szpochjal a radosz a mér što jeho duschi dosta; ton běly pak njemóžesche dolho tule hnadi szpochjecz. Wulki szysk a staroscze jeho cziszczaču a jeho nimale do sadwelowanja ponörjachu. Kas se swojim brunym pscheczelom što setkajo jeho što praschesche: „Schto to je, so dyrbju ja tak dolho pod teje czeżu swojeje wutroby khodzicż, mjes tym so by ty tak bórsy troščt namakał?“ — „O bratsje — wotmolwi Indianar — to chzu czi prajicż. Bohath ferschta pschischedschi chze czi nowu szulnju daricż, ale ty szamu swoju szulnju wobhladujo prajisch: „Ja njewem, moja szulnja je wschał hiszceje prawje dobra; ja wérju, so wona hiszceje dolho dżerzi“. — Potom wón tu nowu szulnju mi pośicza; ja szwój starý labat wobhladawski praju: „Tón niczo wjazym hódnij njeje“, a jón hnydom precz czischnyschi ja tu nowu szulnju pschijimam. — Tak, bratsje, ty najprjedy spytujesz, hacż njemohla szama twoja prawdoſez czi hiszceje khwilu szlužicż a ju njerady puschesz. Ja khudy Indianar pak żaneje njemajach, duż što też namescze sradowach, hdz što mi Chrystusowa prawdoſez poſticzesche.“ Jes. 61, 10.

U.

Hréshnik.

Duchowny Rauschenbach Elberfeldski ras khoreho wophtowasche. Kotryż pscheczecz njemóžesche, što s najszlinskimi wurasami jako najwjetshego mjesie woschemi hréshnikami wopiskowacż. „Tak dże je woprawdze wérno, schtóż szym wo Waż szlychal?“ prajesche szwerny duschowpastyr. Pschi tychle słowach što khory pośbehnywschi dżesche: „Schto szęje wo mni szlycheli, knies duchowny? Mi njemóże nichto s prawdu niczo sze wumjetowacż.“ A nětko što tónle prjedy tak ponizny hréshnik do wusbehowanja swojego sanđzeneho žiwjenja a hórlich szwarow na swojich njepscheczelow a pschiszłodnikow roshori, kotsią dże běchu jemu se szym pschiszłodzenjom szchidu czinili. — „Niz wot njepscheczelow a pschiszłodnikow“, wotmolwi Rauschenbach, „ale wot Waż szameho szym ja to szlychal, so szęje Wy pječza tajki sly czlowiek; ja pak nětko derje widzu, so Wy szam to njewericze!“

U.

Mi hréšchniček budž hnadny!

(Luk. 18, 13.)

Sa, žwiaty Božo na njebju,
Kaž złonik steju s dala;
Sso tebi bližicž njewérju,
Mje moje hréchi pala;
Na wutrobu, na hréchow žro,
Sa kacžaplonje dyrū ſo:
Mi hréšchniček budž hnadny!

Ssym połny brudow, maſany,
Mje trundle hrécha kryja;
Tež khory sym a wužadny,
Mi styski w duschi ryja;
Ssej wočzi ſbehnycz njeſwažu,
Sa k Bohu jeno ſdychuju:
Mi hréšchniček budž hnadny!

Drje hódnym njejzym hréchow dla,
So mje tu ſemja noſy;
Sa wém paſ, ſo Bóh hnadu ma
Sa hréšchnička, kiž proſy
We wérje, prawej polucze,
Sso džeržo Chrysta prawdoscze:
Mi hréšchniček budž hnadny!

Haj, wucžicž mje psches Chrysta krej,
O Božo miloſežiwy!
Sa dowérjam ſo Sbóžnikej,
So psches njeho sym žony.
Duž w žiwjenju a wumrjeczu
Sa we nim k tebi ſdychuju:
Mi hréšchniček budž hnadny!

K. A. Fiedler.

Wudželejče ſlónčne pruhi.

Zemu njedželu po předowanju k dwórkemu předarjej Stöcker w Barlinje proſtym burſki muž ſ wokolnoſcze města ſaſtuipowſchi 4 tolerje (12 hríwnow) na blido połoži, prajzy; „Anjes dwórfki předarjo, Wy ſcze ſ pschedsydu Barlinſkeho měſtečkanskeho miſioniftwa a ſnajecže jako tón wěſcze doſcz ſmjerčelhudnych ſwójbow w Barlinje! Sa Waſ proſchu, ſo byſchče wot thchle 4 toleſ pschi-chodne njedžele dali po jenej ſlónčnej pruhi do prawje khudeje ſwójby padacž. To pscheju ſ wutrobnej džakownoſczi ſa žohnowanje, dženſniſchu njedželu ſ Waſchego předowanja doſtate!“ — Stöcker džesche! „Nó haj, to chzu jara rady wobſtaracz, ale ſak wulka dyrbi džé kóždy ras tale ſlónčna pruha bycz, luby mužo?“ Tón bur ménjeſche: Njech kóžda tale ſlónčna pruha něhdze 50 pjeniežkow wucžini, pschetož hýo tónle ſnadny pjenies je wěſcze doſzahazy, ſo tu a tam jako wutrobu ſwjeſzelaza a wobſchewjaza ſlónčna pruha ſlutkuje. Anjes dwórfki předar to wobſtruczejo pschilubi pěknemu mužei, po jeho wulafanju čimicž. — Hdyž běſche ſo potom 24 njedžel pominhlo, běſche tež woprawdze Barlinſki dwórfki předar 24 połhriwnow jako ſlónčne pruhi ſwudželowaſ; ale niz jeno to, wón ſam běſche tež runje tak wjele ſlónčnych pruhow abo jich hiſchče wjele wjazh doſtawal. Wón běſche tak wjele „Saplačz Bóh!“ ſ hnuteje wutroby ſmél jako džak ſobu domoj wſaež. Wón běſche tak wjele blédnych džesčowých wobſciežow widžał, po kotrychž ſ jenym dobom pschi jeho wopryče a tym darje, kotryž ſkiejicž ſmědžiſche, ſo ſlónčna pruha roſſhérjowſche, ſo wón k temu roſſhúdzenju dozpi: Ach, kajke wjeſele ſu mi tele ſlónčne pruhi dobročiweho bura poſſicžale! To ſebi jako ſtajnu

ſaſadu ſa žiwjenje ſtajich: kóždu njedželu dyrbi dale ſe ſameje twojeje móſchnje tajka ſlónčna pruha do khudeho doma abo thſch-neje wutroby padnycz. Wotmyſlene! wufonjane! A Stöcker njeje pschi tym wokhudny, ale kóždemu, kiž ſo jeho prascha, ſ hnutej wutrobu rjeſkje: „O ja sym wjele wjazh ſlónčnych pruhow doſtawal, dželi ſwudawaſ!“ — Dži a cžiň tehorunja! Wělnje paſ ſebi pomjatkuj: Wono njedyrbi kóždy ras połhriwniczki bycz, kotruž jako ſlónčnu pruhi wudželeſch! Wutrobne, dobročiwe ſlōwo móže tež doſcz wulke džiwy ſlutkowacž. Pschetož kóždy je ſa luboſcž a dželbranje pschitupny. Waſche žony, wy lubi mužojo, ſu ſnanu hižo njedžele dolho ſo ſe staroſežu a dželom hospodařtwa bědowawſchi ſo rycerſzhy wobarela pode wſchej móžnej cžežu pschi malicžloſczech ſwojeho domjaſeſho powołania, a wam njeje do myſlow pschischlo, ſ dželbjeriniwym ſlōwom ſlónčnej pruhi do jich dusche padnycz dacž, něhdze prajivſchi: Staruſchka, ſhoto dha taſ ſdychuiſch? Pój, polož ſwoju wutrobu a wužypaj ſwoje staroſeže tež ras ſaſo pschede mnu; sym czi to wſchaf psched wěrowańſkim woltarjom pschilubiſ, ſo chzu wſcho, wjeſele a horjo, ſ tobu dželicž! — O kajke džiwy ſamože tajke dobre ſlōwežko luboſeže a dželbranje ſlutkowacž, taſ ſamože ſlabych a ſpróznych poſhylnicž a — ſeſběhač! — Alle tež waſchi mužojo, lube žony, ſu taſ derje kaž wy pschijomni ſa ſlōwo praweje luboſeže a maja huſto, hdyž wodnjo tu a tamnu cžežkotu a pschedzinoſcž w powołaniu ſhoniwſchi na wječor domoj pschiindu, něchtio taſ miersaze a hórke pschi ſebi. Ach! tehdby ſ milej ſlónčnej pruhi luboſeže pschischedſchi dajeſe waſchim mužam ſ luboſciwym pomajkanjom ſačuež, ſo k waſchej ſtronje domiſnu maja, a ſo je wam hacž naj-lubſcha wěz, ſ prawej, ſwérnej starobliwoſczi a dobrotu wſchě te morschězenja ſwuhladkowacž, kiž chyžku ſo wob džen na czele waſchich muži ſhromadzicž. — Haj, ſlyſhče to wſchitzh, kotriž chzeče ſbožowni bycz: Wudželujče ſlónčne pruhi.

U.

Bohnowanje kſchijaabo Boža pomož w nusy.

Rjane powjedańčko ſ minjeneho lětſtottka.

(Boſracžowanje.)

Anjeni Hrabovska běſche w zylej wokolnoſczi ſnata a lubowan a wobſeſje khudži cžeſčowachu we njej ſwoju ſtajnu dobročerku. K jeje poſrjebej běchu ſo wulke črjódh ſudu ſhromadzile a mnohe ſylsh ſapachu na jeje row. Tež wjele wobſebnych pschi-wuſnych běſche pschischlo.

Hdyž běſche poſrjebna ſwiatocžnoſcž dokonjana, bu na hrodže ſnjenine wotkaſanje wotewrjene. Marja mějeſche tam 2 thžaz tolér wustajenaj: dań mějeſche wot dnja wuziwač, hdyž ſo wotkaſanje wotewri; zyle pjeniesy dyrbjeſche doſtacž, hdyž ſo wuda. Wyſche teho běſche jej dowolene, ſo ſmě ſebi ſe ſawostajenych wězow jedyn kruh k wopomijeczu wubracž, kotryžkuſi by ſo jej po dobrym roſmýſlenju ſpodobaſ.

Nekotri wujoojo a tež czeſh hroſnje hladachu, ſo ma Marja dwaj thžazaj tolieri doſtacž. Młodsche ſemjanſki bojachu ſo, ſo naj-držiſchi a najwoſebniſchi kruh ſ Hrabovszyneho ſawostajeniftwa ſhubja. S tajenej pschedzinoſczi pocžachu Marji radžicž, ſhoto by ſebi wubrala: „Hlej, tuše drastu ſ dobreje židu ſ piſanymi róžicžami! Wobhladaj ſebi ju jeno prawje. Róžicžki ſu tajke, ſo jim podobne wjazh njenamakaſh. A ſak huſta a tolſta je tuta žida. Ta drasta ſama ſteji. To běſche ſwazna drasta njeboheje czeſh. Rjeńſchu nihdy njedostanjetſh. To by ſa tebje ſwazna drasta byla.“

Sedyn ſ pschitomnych pschitwuſnych, starý wysch bjeſe wſcheho tajenia, prajesche paſ: „Tale drasta ſo ſa Marju njehodži. Njeboheje jej tola tajke wěz. Wyſche teho nima nichto do teho rěčecž. Njech ſebi wona ſama wubera.“

Wožebne knjeński hladachu sa jeho rěč hrošnje na njeho a radžachu Mariji ſaz̄y pač to, pač tamne. Mlarija běſche wot jich radženjow a wabjenjow kaž ſawjerčana a njewjedžesche, ſchto by ſebi wubrała. Pýtnyhwiſhi to, rjekn̄ ſastojnik, kotrež běſche wotkaſanje wotewrili a woſjewil: „Marija je huda ſyrotka. Moja wiňowatoſež je, ſo ſo po njej horje bjeru. Tu ſu wſchelake wožebne wěžy, ſe ſlotu a drohich kamuschkow. Knjeni Hrabowska chyſche, to ja wěm a to wotkaſanje ſjawnje doſc̄z wupraja, Mariji něſhto ſawotajic̄, ſchtož je wjele wiňoſte a ſchtož móže jej w nuſy pomož byc̄. Teho dla dam Mariji čaſz, ſo móže ſebi roſklas̄, ſchto chze ſebi wubrac̄. Njech wona jutſje ſaſo pſchiūdze a nam praji, ſchto chze, a potom jej ja to pſchepodam.“

Nětko ſapocžachu ſo nowe radženja. Hrodowska kuchařka radžesche Mariji, ſo by ſebi ſlotu pjerſchčeň ſ dejmantowym kamusckom abo wjaſbu dobrých wožebnych parlow wubrała. Stary ſahrodník měnjeſche, ſo by ſo ſa Mariju najlepje mały wobrask njeboheje knjenje hodžil, kotrež běſche do ſlotu a dejmanczíkov ſaſadženj. Sſlužobnizh pſchiwujných pač wobkručzachu, ſo jich knježa nihd̄y njeſchidadža, ſo by ſebi Marija něſhto tajke wubrała, ſchtož tajke proſte holzy nožyc̄ njeſmědža.

Mafajtra ſtejachu herbjo kaž i ſwadže pſchihotowanu a wožebje wožebne knjeński njeſzachu wótrje doſc̄z na Mariju hladac̄. A Marija jim prajesche: „O moje hnadne knjenje, mi njeje wo to čzinic̄, ſo bych někaſku drohu wěz i wopomnječu doſtała. Tež najžnađniſcha wěz by ſa mnje najwjetſchu wažnoſež měla, dokež je wot mojeje dobreje, lubeje knjenje. Wona je mi tač doſc̄z pjenjes wotkaſala, ſchtož ja ženje ſaſlužila njeſzham. Dokelž pač ſměm ſebi ſwobodnje wuſwolecz, proſchu wo drjewjaný kſchij, kotrež hnadna knjeni pſchi ſwojim mręčzu w ručmaj džeržesche a kotrež je ſe ſwojimi poſledními ſylſami a ſe ſwojim ſmjeronym potom macžala. To budže mi najlubſcha wopomnjenka a dopomnja mne na jeje poſlednje napominanja, kotrež je mi jeje mręjazy rót wuprajil. Hdyž ſo po tyhle napominanjach ſadžeržu, mōžu ſlotu a drohe kamusckí lohzy wotſtajic̄. Požohnowanie njeboheje knjenje budže potom na mni wotpocžowac̄.“

Ta prōſtwa ſo wſchitkim jara ſpodobaſche a ſhwachachu jeje pobožne ſuſwolenje ſ wjele ſlowami, hacžrunje ſo we wutrobje temu ſmějachu. Kuchařka pač prajesche dužy pſchi wonhicžu Mariji: „Ty ſy hlupe holza, ſo ſebi njeſzny něſhto ſeſche wubrała. Njeſzny dha ſo dohladała, ſo ſy pſchey na tebje ſiwała? Stary kſchij budžiſche ſebi na pſchidawku wac̄ mohla; nichčo džé njeſh to ſedžbu měl a ſa tým ſo praſčaſ. To njeſzny mudra.“

Stary ſahrodník pač prajesche: „Bóh tebje ſwarnuj, lube džec̄zo; ty ſy dobra pobožna a džakowna duscha. Drjewjaný kſchij pſchinjeſe tebi wjazy ſohnowanja, dyžli ſlotu a poſticži tebi w čaſzu nuſy a drje hischeze we twojej ſmjernej hodžinje wjazy troſchta, dyžli parle a drohe kamusckí. Dopomín ſo teždom na moje ſlowo.“

Marija ſhowaſche drjewjaný kſchij w kſchinje a wón běſche jej najwažniſhi a najlubſhi kruh jeje ſamoženja. Wysche teho wjeſelesche ju jara, ſo je ſo ſ luboſcze i poſkojej ſ njenahladnej wězu ſpoſoſila. Tamne nahramne knjeński ſwadžichu ſo pſchi dželenju wožebnych wězow a mějachu ſ zyloho herbſtu wjazy mjerſanja, dyžli ſwjeſelenja.

(Pſchichodnje dale.)

Wſchelake ſ bliska a ſ daloka.

— Pſchichodnu nježelu, 3. ſeptembra, ſměje ſo Gustav-Adolfſki ſwiedženj w Maſeſchezach. Popoſdnju w 2 hodž. budže herbſte ſwiedženſke ſemſchenje ſ předowanjom knjeſa fararja Mateka-Bartſkeho a němske w 4 hodž. ſ předowanjom knjeſa fararja Scharſchmidta ſ Duchzowa. Po němskim ſemſchenju budže ſhromadžiſna

ſ pſchednoſchkami w ſeñdžiz hoſčenzu. Š dobom ſo na tým dnju Boži dom, kotrež je ſo ſnutſkach rjenje wudebil a molowal, tu nježelu do wužiwanja woſmje. Duž ſubi ſſerbia ſ wokolnoſče, hotujcze, ſo na rjany ſwiedžen a wopokažče luboſcž ſ naſchej evangeliſkej zyrfwi, ſo kotrež nosche Gustav-Adolfſke towarzſtwo w roſpróſchenju ſkutkuje.

— Sañdženu ſrjedu běſche ſacžmiceze ſlonečka, kotrež běſche w połodniſkich krajach doſpolne, ſo ſo cžmicžkaſche, poła naſjenož podželne widžec̄. Schtóž wſchak te woſkominkenja wobſedžbował njeje, ſ zyła ničo wohladał njeje. Pſchetož njebjio běſche pomrōčene a ſlonečko na ſame mjeuſchinu ſ nich wuſtupi. ſlonečko ſo na dwě tſecžinje ſacžmi. Po 3 hodžinach běſche ſacžmiceze nimo.

— W Reichenawje poła Lubija ſwjecžesche duchownje a čeſlnje ſtrowy wobhdeſ Gottfried Apelt ſwoj 100 létny narodny dženj. Wón ſo w měſtačku „starý Apelt“ mjenuje a je ſajimawe, něſhto ſe žiwenja teho starza ſylſhceč. 29. augusta 1805 ſo wón narodži. Wón ſwoju wucžbu w tač mjenowanej privatnej ſchuli doſta. Teho wucžer, ſ mjenom Krause, běſche starý burſki wotroček, kotrež wěſo žadny ſeminar wophtał njeběſche. Tón dopoſdnja čitac̄ a piſac̄ wucžesche, popoſdnju pač by na polo dželac̄ ſhodžil. W čaſzu ſnjow njeſeſche kchwile wucžic̄, teždom to jeho žona wobſtara. Wona běſche jara ſruta, kaž Apelt powjeda, a prut a ſiſ poła njeje hrajeſchtaj. 6 lét potom Apelt zyrfwinſku ſchulu wophta, kotrež dženža hiſhceze na tým ſamym měſeče ſteji. Džeſac̄ lét stareho Apelta Boža rucžka ſaja a je wón na tým doſho čeřpic̄ měl, poſdžiſho pač bu zyłe wuſtroweny. Po ſchulſkim čaſzu na wuſku wón tkac̄, ſchtož běſche ſprózniwa, ale ſnadna ſaſlužba. Dokelž běſche jeho Boža rucžka ſajała, njeſchidže do wojaſkow. W lécze 1826 jemu nan tu khežu, w kotrež dženža hiſhceze bydli, natwari. 1826 ſo wón woženi. Wón mjeſeſche dwě džeſezi, jeneho ſyňa a jenu džowku. Ta džowka je dawno wumrjela, ſyň pač je hiſhceze ſiwy a hižom 43 lét w tej ſamej fabrizy džela. 1879 ſwjecžesche Apelt ſe ſwojej mandželskej ſlotu ſwaſ. W ſwojim ſylym ſiwyenju je ſo wón jenož dwójzy po ſteleſnizh wjeſl a to do bliſkeho Dittersbacha. 31. meje t. I., hdyž kral měſtačko wophta, bu wón kralej pſchedſtajenj. Kral ſo dlejschi čaſz ſe ſtarzom roſrēčowasche a jemu ruſu klobžesche. Pſchispomnicž ſo hiſhceze dyrbí, ſo je Apelt pod wſchitkim ſakſkimi kralemi ſiwy byl. W lécze 1806 bu dotalny furwjerich Bředrich August III. prěni ſakſki kral. Nětko je kral Bředrich August 7. ſakſki kral. Bóh wobradž ſubemu ſtarzej rjany wjeſzor ſiwyenja a měrný dompučz.

— W Kottenheidze je ſo nowa ſchula, kotrež je drje najmjeuſchinu w ſakſkej, poſwyczila. Do njeje 12 džeſezi ſhodži. Wona je wožebje ſa hajniſkých ſastojnikow a ſeſnych dželacžerjow, kotsiž tu wýhozky ležanu wjeſl ſ wjetſcha wobhyla.

— Wjeſzela powjescz klinči pſches ſwět. W Portſmouze je ſo měr njeſ ſapanskej a Ruskej ſčinil. Bohu budž džak, ſo je kreiſpſchelcza kbnz.

Dalíche dobrowólne dary ſa wbohe armeniſle ſyrotu.

Pſches knjeſa fararja ryčerja ſakuba:

Š. H. ſ L. . . . . 3 hr. — np /

W mjenje wbohich ſyrotow wutrobny džak.

Gólc̄, redaktor.

„Pomhaj Bóh“ njeje jenož poła knjeſow duchownych, ale tež we wſchech pſches dawařných „Sſerb. Nowin“ na wſach a w Budyschinje doſtačz. Na ſchitwórež ſěta placži wón 40 np., jenotliwe cžiſla ſo ſa 4 np. pſchedawaju.